

Afgørelser – Reg. nr.: 02796.01

**Fredningen vedrører: Stabelhøjene - Ophævet se
07502.00**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   12-11-1964

Fredningsnævnet   18-06-1962, 10-02-1983

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

INDHOLDSFORTEGNELSE

ALLE KENDELSER OG AFGØRELSER ER OPHÆVET VED

Afgørelser af 30/4 1984 (ofn - 2496/81 og 2562/83) om fredning af MOLS BJERGE NORD, SE: REG.NR. 07502.000.

- Kendelse af 12/11 1964 (ofn - 1595/62) om stadfæstelse med ændringer af
- Kendelser af 18/6 1962 (nævn - 70/60) om fredning.
- Afgørelse af 10/2 1983 (nævn - 146/77) om supplerende fredning.

701 EBELTOFT

1315 II SV

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 12/11 1964)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

6a, 7a, 10e, 10k, 10l, 10m, 12a, 12g, 16c, 16g, 19a
Agri By, Agri

Gældende matrikulært kortbilag: RA. 126

Se også REG. NR.: 07502.000

Matr. nr. 12 g m. fl. Agri by og sogn.

1649

25 jun 1962

Stempelfri.

Anmelder: Fredningsnævnet

for Randers amt v/dommerfuld-

mægtig A. Kristensen, Grenaa.

A f s k r i f t

af

K e n d e l s e

---

afsagt den 18. juni 1962 af Fredningsnævnet for Randers amt i F.S. 7o/196o.

Da en repræsentant for Randers amts fredningsnævn den 12. oktober 1959 udførte tilsyn med fredede oltidsminder på Mols, henledte ejerne af de to landbrugsejendomme, hvorpå "Stabelhøjene" er beliggende, opmærksomheden på, at turistbesøget ved disse høje var stigende, og at turisterne for at nå frem til højene passerede dyrkede marker, hvorfor anlæg af adgangsveje eller stier var ønskelig, ligesom en ordning af parkeringsforholdene ville være hensigtsmæssig i betragtning af den pågældende offentlige vejs karakter.

En af de to lodsejere erklærede senere på anledning, at han mod erstatning kunne gå med til en fredning af områder beliggende inden for loo m fra højene.

På fredningsnævnets forespørgsel udtalte Nationalmuseet under 2o. oktober 1959, at "Stabelhøjene" hører til de mindesmærker, hvor en loo m-grænse for bebyggelse og beplantning vil være naturlig. Museet udtaler, at det drejer sig om anselige høje, som lig-

1595/62

ger højt og dominerende, og at det utvivlsomt var ønskeligt ved et sti-anlæg at skabe adgang for almenheden til disse smukke udsigtspunkter.

Udtalelserne fra de to lodsejere og Nationalmuseet gav fredningsnævnet anledning til at indkalde til et møde ved "Stabelhøjene" torsdag, den 14. juli 1960, i hvilket møde fem lodsejere, repræsentanter for Nationalmuseet, Danmarks Naturfredningsforening og Agri-Egens sogneråd samt politimesteren i Grenaa deltog.

På dette møde var der almindelig enighed om, at der burde være adgang for almenheden til "Stabelhøjene" og parkeringsplads for turisternes automobiler.

Bortset fra særstandpunkter hos tre lodsejere var der ligeledes enighed om, at en fredning af områder inden for 100 m fra højene burde finde sted.

Nationalmuseets repræsentant gik ind for en vis arealfredning om højene, således at vedkommende arealer kom til at ligge med permanent græs eller fik lov at springe i lyng.

På mødet blev oplyst, at et fredningsplansudvalg for Randers amt for tiden arbejdede med en plan for Mols, og at "Stabelhøjenes" omgivelser var blandt de områder, som fredningsplansudvalget interesserede sig for. Der var derfor også på mødet enighed om, at fredningsplansudvalgets arbejde var af betydning for sagens behandling.

Efter at de mødte havde fremsat synspunkter med hensyn til løsning af spørgsmål om adgang til højene, parkering af vogne m. v. sluttede mødet, hvorefter nævnte medlemmer, dommerfuldmægtig Kristensen, Grenaa, som stedfortræder for formanden, dommer Fog, Mariager, proprietær Chr. Laursen, Drammelstrupgård pr. Tirstrup, og gårdejer Søren Sørensen, Agri pr. Vrinner, sidstnævnte som stedfortræder for det inhabile lokale medlem, voterede. Der var enighed om at fremme sagen, og det blev i store træk bestemt hvorledes. Det blev vedtaget, at høre amtsvejvæsenet, kommunen og politimesteren samt at forelægge sagen for fredningsplansudvalget, inden næste møde i sagen skulle afholdes og kendelse i enkeltheder udformes.

I tiden indtil næste møde i sagen skete ændringer i naturfredningslovgivningen og byggelovgivningen, hvorved muligheden for hindring af uønsket sommerhusbebyggelse m. v. lettedes. I den samme periode skete det, at det landbrug, hvorpå den nordøstlige af "Stabelhøjene" er beliggende, blev erhvervet af rigsantikvaren, professor Peter Vilhelm Glob, der over for fredningsnævnet dels tilbød en vis fredning og adgang for almenheden uden erstatning, dels foreslog en vis udvidelse af den planlagte fredning. Endelig blev i perioden en udarbejdet fredningsplan godkendt af Overfredningsnævnet.

Ved nærværende kendelses endelige udformning er følgende fra de forskellige myndigheder fremkomne udtalelser, ændringerne i lovgivningen samt professor Glob's tilbud og forslag taget i betragtning:

Amtsvejinspektøren i Randers har under 29. juli 1960 udtalt, at "Stabelhøjene" og de omliggende veje ligger langt fra landeveje eller påtænkte landeveje, så amtsvejvæsenet er uden interesse i sagen og amtsvejvæsenets kasse ikke kan yde økonomisk bistand. Under 29. november 1960 har amtsvejinspektøren som rådgivende foreslået indretning af parkeringsmuligheder ved Egens-Agri vejen på samme sig' af vejen som "Stabelhøjene" ligger. Til dette formål foresloges erhvervet et areal lang vejen, ca. 100 m langt og ca. 4-5 m bredt. Amtsvajinspektøren henledte samtidig opmærksomheden på det lokale sogneråds mulighed for at få godkendt en udgift i den forbindelse som refusionsberettiget af motorafgifterne, såfremt sognerådet stod som bygherre og fik projektet til parkeringsplads godkendt af amtsrådet.

Agri-Egens sogneråd har under 15.10.1960 udtalt, at man fandt det ønskeligt med en legal adgang til højene og ville anbefale en fredning ved selve højene, men med forbehold vedrørende fredningens udstrækning. Ifølge sognerådets skrivelse er Agri-Egens kommune villig til at bære en del af udgifterne ved anlæg af parkeringsplads. Under 11. februar 1961 har sognerådet tilsluttet sig amtsvejinspektørens fornævnte forslag om parkeringsplads.

Politimesteren har under 29. februar 1961 ligeledes tilsluttet sig amtsvejinspektørens forslag, men har dog, dels i november 1960, dels i februar 1961 i forbindelse med vurdering af problemerne ved en passende opstilling af vejskilte, påpeget endnu en løsning af parkeringsproblemet, nemlig ved brug af en trekantet lod, matr. nr. lom, Agri by og sogn, beliggende mellem Agri-Egens vejen og den såkaldte Kirkevej. Erhvervelsen af den pågældende trekant ville blive mindre bekostelig, arealet kunne anvendes uden forudgående jordarbejde, og en væsentlig ændring af de bestående forhold ville undgås, hvilket formentlig fredningsmæssigt ville blive en fordel.

Fredningsplansudvalget for Randers amt har i skrivelse af 28. december 1961, under henvisning til, at Overfredningsnævnet ved skrivelse af 31. august s.a. i princippet havde tiltrådt det af udvalget indsendte forslag til fredningsplan for Molsområdet, meddelt omfanget af den foreslåede fredning, og at der ved udarbejdelsen var lagt vægt på, både at selve "Stabelhøjene"s omgivelser holdes fri for bebyggelse og beplantning m. v. af hensyn til udsigterne fra højene, og at der fra de offentlige veje i vidt omkreds bevares udsigt til højene og disses profiler.

Rigsantikvaren har - foruden at afgive et af yderligere fredning i området betinget tilbud om vederlagsfri fredning af matr. nr. 12g, Agri, hvorpå den nordøstre af "Stabelhøjene" er - beliggende - blandt andet foreslået, at der som forbindelse mellem de to høje udlægges et bredt græsbælte, at stien til sydvestre høj bliver en græssti, at en allé af stynede popler i hulvejen øst for matr. nr. 12g, Agri, fredes, at bevoksningen på dette matr. nr. efterhånden omskabes ved bortrydning af gran og plantning af de træsorter, der er karakteriske for Bronzealderens landskab, nemlig grupper af eg, birk, fyr og ask, og at iskagehuse m. v. forbydes over alt i det fredede område.

Det andet og sidste møde i sagen har været afholdt mandag, den 18. juni 1962. Nævnet bestod ved denne lejlighed af formandens stedfortræder, dommerfuldmægtig A. Kristensen, Grenaa, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Johs. Jørgensen, Vistoft pr.

Knebel, og det sognerådsvalegte medlem, gårdejer Chr. Høgh, Agri pr. Vrinneres.

På dette møde har lodsejere m. fl. og myndigheder på ny haft lejlighed til at fremføre synspunkter. Navnlig har lods-ejernes krav på erstatning været behandlet. Sagen blev på mødet optaget til kendelse.

Nævnet finder, at fredning af "Stabelhøjene"s omgivelser bør finde sted, ikke alene af de af fredningsplansudvalget for Randers amt nævnte grunde, altså af hensyn til de storslåede udsigter fra højene og til højene, hvorved bemærkes, at disse, navnlig for den, der nærmer sig Mols fra nordvest, giver omgivelserne et særpræg, men også fordi området på grund af sin skønhed, beliggenhed og ejendommelighed har væsentlig betydning for almenheden. Området er beliggende på overgangen til Mols Bjerger, der også geologisk er af væsentlig interesse. Udsigten fra højene er det ikke let at finde mage til i Danmark. Selve "Stabelhøjene" har været fredede, for den sydvestre højs vedkommende siden 30.9.1878, da et dokument herom blev tinglyst, for den nordøstre højs vedkommende (indirekte) siden 22.2.1869, da et dokument om en gradmålingsstation blev tinglyst. I Nationalmuseets beskrivelse af fredningsværdige mindesmærker på Mols udtales om den sydvestlige af "Stabelhøjene": "Anselig rundhøj, hvorfra vid udsigt. $3\frac{1}{2}$ -4 x 25-27 m. Velbevaret. Græsklædt i ager", og om den nordøstlige af højene: "Velbevaret, anselig rundhøj, med vid udsigt. Højens sider falder mod S, V og N stejlt ned og går i eet med bakken. Beregnet efter Ø-siden måler højen $2\frac{1}{2}$ -3 x 20-25 m. Græsklædt i ager".

Nævnet finder ligeledes, at der bør åbnes adgang for almenheden til højenes allernærmeste omgivelser - såvel på grund af højene som på grund af udsigterne.

Nævnet fastsætter herefter følgende vedrørende:

- A. Parkering af køretøjer,
- B. Adgang til fods til "Stabelhøjene",
- C. Ophold ved disse,
- D. Fredning af højenes omgivelser.

ad A.

Lodden matr. nr. lom, Agri by og sogn, af areal ca. 0,1 ha, reserveres som parkeringsplads for køretøjer tilhørende personer, der agter at se "Stabelhøjene" og udsigterne. Lodden skal derfor af ejeren inden et år udlægges med permanent græs. Det forbydes nuværende og fremtidige ejere at bruge lodden på en sådan måde, at anvendelsen som parkeringsplads hindres eller vanskeliggøres.

Såfremt jordbunden ikke viser sig at være tilstrækkelig stærk til at tåle sliddet fra automobiler, skal pladsen, uanset fredningen, kunne brolægges helt eller delvist, men på en sådan måde, at græs kan gro mellem stenene.

Såfremt fremtiden måtte vise, at matr. nr. lom ikke i sig selv er stor nok som parkeringsplads, og vej- og politimyndigheder derfor finder en udvidelse påkrævet, skal uanset fredningen op til 0,3 ha af det tilstødende matr. nr. loe sammesteds kunne lægges til, hvorfor det forbydes ejere af matr. nr. loe ved byggeri eller på anden måde at ændre den nuværende tilstand på denne lod, således at udvidelse af parkeringspladsen hindres, og for at undgå uønsket byggeri i nærheden af parkeringspladsen fastsættes yderligere, at fremtidigt byggeri på den ved kendelsens afsigelse ubebyggede del af matr. nr. loe, der vil fremgå af det til kendelsen hørende kort, ikke må ske uden forudgående tilladelse fra fredningsnævnet.

Såfremt det efter vej og politimyndighedernes skøn findes fornødent, skal parkeringspladsen uanset fredningen kunne planeres og opfyldes, forinden den udlægges med permanent græs, eventuelt sten og græs.

Dersom denne løsning af parkeringsproblemet, som fredningsmæssigt findes at være den bedste, ikke i al fremtid måtte vise sig fyldestgørende, set fra vej- og politimyndighedernes synspunkt, skal fredningen ikke være til hinder for, at der langs Egens-Agri vejens vestside indrettes parkeringsplads på et ca. 5 m bredt og op til 100 m langt areal af matr. nr. lol, Agri.

Planer til udvidelser eller ændringer forudsættes drøftede med fredningsmyndighederne inden iværksættelsen.

Udgifterne ved reserveringen af matr. nr. lom som parkeringsplads og ved udlæg af denne lod i permanent græs første gang samt udgiften ved indskrænkningerne i byggeri m. v. på matr. nr. loe anses som fredningsudgifter. Andre og senere udgifter vedrørende parkeringen anses ikke som fredningsudgifter under denne sag.

ad B.

Der sikres almenheden adgang, til fods, til "Stabelhøjene"s umiddelbare omgivelser.

Af hensyn til denne adgangsret anlægges til almenhedens brug en 2 m bred sti over matr. nr. lo $\underline{l}$, Agri, fra den offentlige vej umiddelbart vest for matr. nr. lom og i en ret linie op langs sydvestre "Stabelhøj"s nordfod efter restaurering, hvorfra almenheden får ret til færdsel videre mod nord, dels ad en 35 m bred bræmme af matr.nr. lo $\underline{l}$ langs denne lods vestlige skel, dels ad nærmeste vej over matr. nr. l2g, Agri, fra denne lods sydskel til nordøstre "Stabelhøj".

Den 2 m brede sti, den 35 m brede bræmme og øvrige strækninger, over hvilke almenheden efter foranstående har ret at færdes, udlægges ved grundejernes foranstaltning i vedvarende græs inden et år fra denne kendelses afsigelse. Inden samme frist opstilles i skellet mellem matr. nr.e lo $\underline{l}$ og l2g, Agri to vinder eller stenter, der tillader gåendes passage af hegnet mellem de to lodder. Nævnet foranstalter vinderne opstillet.

ad C.

I forbindelse med færdsel på de under ad B beskrevne strækninger har almenheden ret til fra solopgang til solnedgang at foretage kortere ophold derpå samt på arealer, der ligger inden for 5 m fra højfod, på arealet vest for sydvestre "Stabelhøj", mellem denne høj og skellet mellem matr. nr.e lo $\underline{l}$ og lo $\underline{k}$, Agri, samt på et 10 m bredt areal nordvest, vest og sydvest for den nordøstre "Stabelhøj".

0-

Inden eet år fra denne kendelses afsigelse udlægges de nævnte arealer ved grundejernes foranstaltning i vedvarende græs, hvorefter arealer inden for 5 m fra højfod ikke længere må dyrkes, herunder pløjes m. v., men nok afgræsses ved husdyr. Hvis disse 5 m brede arealer springer i lyng, må dette ikke hindres.

ad D.

Ved foranstående bestemmelser er sikret almenheden adgang til anselige oldtidsminder i meget skønne omgivelser.

Nævnet finder en sådan ordning uden mening, hvis denne skønhed ikke sikres mod ødelæggelse.

Lovens loo m fredning findes ikke at være tilstrækkelig i betragtning af de enestående udsigter til og fra "Stabelhøjene".

Professor Glob's tilbud om vederlagsfri fredning af matr. nr. 12g, Agri, på betingelse af fredning af flere arealer end oprindeligt under denne sag planlagt findes at burde modtages, dels fordi tilbudet på længere sigt må antages at betyde en besparelse for det offentlige, idet disse yderligere arealer er optaget på fredningsplanen for Randers amt, dels fordi professorens i tilbudet indeholdte forslag må antages efterhånden at give fredningsobjektet større æstetisk værdi.

Fredningen angår herefter matr. nr.e 6a, 7a, 12g, 10k, 10l, 19a, 12a, 10e, 16c, 10m, 16g, Agri by og sogn.

Det fredede område afgrænses således:

Mod nord af den offentlige vej fra Egens til Agri og af vejen til Basballe,

mod vest af

- a. Den private fællesvej, der fra matr. nr. 6h, Agri, beliggende ved Egens- Agri vejen, fører mod syd til "Lundegård" på matr. nr. 12a, sst., og
- b. vestgrænsen for matr. nr. 19a, Agri, og denne grænses forlængelse mod syd,

mod syd af de sydlige grænser for matr. nr.e 10k, 12a, 10l, 10e,

mod øst af de østlige grænser for matr. nr.e 12a, 19a, 10e, 16c, 16g.

De ubebyggede matr.nr.e - eller dele af sådanne - in-

den for området skal også fremtidig forblive ubebyggede.- De i området eksisterende bygninger, der alle hører til landbrug, er beliggende på matr. nr. e 6a, loe, og 16g, henholdsvis ca. 550 m, ca. 250 m og 250 fra nærmeste "Stabelhøj". Fredningen skal ikke være til hinder for, at disse tre landbrugs bygninger erstattes af sædvanlige lave landbrugsbygninger eller suppleres med sådanne, forudsat, at de pågældende landbrugsejendomme ikke flyttes fra deres nuværende tomter. I forbindelse med bygningerne kan opføres siloer. Bortset herfra må ikke bygges inden for området, hvori der heller ikke må anbringes transformerstationer, telefon og telegrafmaster, plankeværker, skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller andre efter fredningsnævnets opfattelse skønhedsforstyrrende eller udsigtsforringende genstande eller indretninger, herunder reklameskilte.

Ved kendelsens afsigelse fører el-ledninger fra Agri til beboelsen på matr. nr. loe, Agri, og nord fra er ført el-ledninger til ejendommen på matr. nr. 6a. Til ejendommen på matr. nr. 16g er ikke ført sådanne ledninger. Fremtidig må ledninger ikke føres over det fredede område. Dog må el-ledninger føres til ejendommen på matr. nr. 16g, såfremt de fremføres nordfra, og iøvrigt placeres efter anvisning fra fredningsnævnets formand.

Grusgravning, sandgravning og lignende er fremtidig ikke tilladt inden for området. Til en ejendoms eget brug kan graves efter aftale med nævnet.

Fredningen er ikke til hinder for fortsættelse af den hidtidige landbrugsdrift, men forudsætter en sådan. Fredningen er, bortset fra nedenstående undtagelser heller ikke til hinder for beplantning, men der anbefales anvendelse af træer af arterne: Eg, birk, ask og fyr eller andre løvtræer end de nævnte ved nyplantning. Læhegn kan frit plantes, bortset fra nedennævnte undtagelser, men i sådanne hegn anbefales, ligesom ved nyplantning iøvrigt, at der ikke anvendes gran.

Almindelige indhegninger om græsningsarealer må fortsat anvendes.

Fredningen er til hinder for al anden erhvervsvirksom-

hed end landbrug og skovbrug samt for anlæg af nye veje.

For matr. nr. 12g, Agri, fastsættes desuden følgende særlige regler:

Den eksisterende bevoksning inden for 50 m fra nordøstre "Stabelhøj" vil ved grundejerens foranstaltning være at fjerne inden eet år fra denne kendelses afsigelse.- Inden for 100 m fra højen må fremtidig ikke findes bevoksning, der på nogen måde kan hindre eller mindske udsigten til eller fra højen eller sløre dennes profil. Selvsåninger eller træer og buske, som efterhånden bliver for høje, kan derfor af fredningsnævnets formand på nævnets vegne kræves fjernet, inden en af ham sat frist, ved grundejerens foranstaltning og på dennes bekostning.- I den øvrige del af matr. nr. 12g omskabes bevoksningen efterhånden ved grundejerens bortrydning af gran og plantning af de træsorter, der var karakteristiske for Bronzealderens landskab. Eg, birk, fyr, ask samt andre samtidige løvtræer plantes under hensyntagen til udsigtsforholdene i grupper, der giver mulighed for løsdrift med husdyr på hele matr. nr. 12g, der fremtidig holdes udlagt i permanent græs, således at der efterhånden skabes Bronzealderens savannelandskab, som den smukkeste mulige ramme omkring nordøstre "Stabelhøj"; og således, at dennes dominerende stilling i landskabet fuldt ud sikres. De spredt på arealet værende jordfaste store sten må ikke fjernes eller slås i stykker. På matr. nr. 12g må fremtidig ikke plantes læhegn eller foretages andet, som vil være i strid med foranstående bestemmelser om arealets fremtidige udseende. Opstilling af det for løsdrift nødvendige hegn omkring matr. nr. 12 g er tilladt.

For matr. nr. 101, Agri, hvorpå den sydvestre "Stabelhøj" er beliggende, fastsættes følgende særlige regler:

Denne lod, der ved kendelsens afsigelse er uden bevoksning, må fremtidig ikke beplantes, og selvsåninger skal fjernes ved grundejerens foranstaltning og på hans bekostning. Det levende hegn i sydskellet må bibeholdes.

Højens nordfod findes at burde restaureres, og det henstilles, at Nationalmuseet dræger omsorg herfor samt for flytning af FM sten til lavere position.

For matr. nr. lok, Agri, fastsættes særligt, at der fremtidig inden for 100 m fra "Stabelhøjene" ikke må findes bevoksning, der på nogen måde kan hindre eller mindske udsigten til eller fra højene eller sløre disses profiler. Selvsåninger eller træer og buske, som efterhånden bliver for høje, kan derfor af fredningsnævnets formand kræves fjernet inden en given frist, ved grundejerens foranstaltning og på dennes bekostning.

Fredningen omfatter alléen af stynede popler i hullevejen mellem matr. nr. 12g, 7a og 6a på den ene og matr. nr. 16g på den anden side.

Såfremt de foran givne regler ikke overholdes, pådrages eventuelt strafansvar efter naturfredningslovens § 40. Overtrædelser kan iøvrigt medføre, at fredningsnævnets formand, såfremt grundejeren ikke inden en given frist har rettet for sig, for hans eller hendes regning lader pågældende arbejde, herunder eventuelt fjernelse af bygninger eller bevoksninger, udføre for grundejerens regning og hertil erholde forskud af amtsfonden, hvorhos det medgåede beløb inddrives hos grundejeren ved udpantning.

Til møderne i sagen har foruden grundejere også panthavere været indkaldt.

I henhold til nedlagte erstatningspåstande udredes erstatninger i de neden for anførte tilfælde, dels efter forlig med grundejeren, dels i henhold til nævnets fastsættelse. Der er taget forbehold efter lovens § 19.

Matr. nr.	Ejer		Kr.
6a	Niels Bendixen Olsen	Fastsættelse	24.000,-
7a	Hans Peter Jensen	do.	15.000,-
12g	Peter Vilhelm Glob	forlig	0,-
lok	Niels Peter Thuesen	fastsættelse	15.000,-

Matr. nr.	Ejer		Kr.
101	Holst Andersen	fastsættelse (7.500 kr. for areal, 15.000 kr. for ulemper)	22.500,-
19a, 12a,	Niels K. Lundegaard Petersen	fastsættelse	12.750,-
10e, 16c, 10m	Ejner Hansen	do. (15.000 kr. for areal af 10e; 16c, 2.600 kr. for 10m, 1.400 kr. for ulempe)	19.000,-
16g	Georg Jensens dødsbo	fastsættelse	36.750,-
Fhv. gdr.	Niels Peter Jensen Høgh, som sælger af den professor Glob nu tilhørende ejendom	fastsættelse	0,-

Erstatningsbeløbene forrentes med 5% årlig fra 18. juni 1962, indtil betaling sker. Tre fjerdedele af erstatningerne udredes af statskassen, resten af Randers amts fond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Da pantnaverens rettigheder og sikkerheden ikke findes at blive forringet ved fredningen, udbetales erstatningerne til grundejerne.

Fornøden skiltning foretages ved nævntes foranstaltning, når fredningen er endelig.

Kendelsen vil være at tinglyse med prioritet forud for al pantgæld på samtlige matr. nr.e, som fredningen angår, og som er nævnt foran (6a, 7a, 12g, 10k, 101, 19a, 12a, 10e, 16c, 10m og 16g, Agri by og sogn) samt på de matr. nr.e, som i forening med fornævnte lodder udgør et landbrug, husmandsbrug eller samlet ejendom iøvrigt, men notering begæres kun på de fornævnte matr. nr.e. Om ejerforholdene henvises til de af dommeren i Grenaa under 4.5. og 6.6. 1962 udstedte tingbogsattester.

Fredningen ses ikke at betyde nogen ændring vedrø-

rende de ifølge disse attester tinglyste servitutter.

I tinglysningsakten henlægges et kort på kalkerlærred. Kopi af kortet vedhæftes det enkelte eksemplar af kendelsen.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Randers amt.

T h i e r a g t e s :

De forannævnte matr.nr.e underkastes den beskrevne fredning og de omhandlede indskrænkninger mod de fastsatte erstatninger.

A. Kristensen

Chr. Høgh

Johs. Jørgensen

Afskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Randers amt, Grenåa, den 23. juni 1962.

e. b.

Kristensen

suppl.

Indført i dagbogen for Grenå retskreds

(afdelingskontoret i Ebeltoft) den 25. JUN 1962

§		kr.
§		"
§	14 ^I	"
§	14 ^{II}	"
<hr/>		

Ialt kr. 3

Lyst

Tingbog Agri blad 6a m. fl.

Akt: Skab B nr. 196

med frist til 5/1 1963

til fremskaffelse af

tinglysningsrids.

Kristensen

cst.

A.L.
K.M.

rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Randers amt, dommerkontoret i Mariager,
den 6. juli 1962.

Fog

OVERFREDNINGSNÆVNET >

12/11-1964

U D S K R I F T

A F

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1964, den 12. november, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1595/62 vedrørende fredning af "Stabelhøjene" med nærmere omgivelser i Agri på Mols.

I den af fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds den 18 juni 1962 afsagte kendelse hedder det:

"Da en repræsentant for Randers amts fredningsnævn den 12. oktober 1959 udførte tilsyn med fredede oldtidsminder på Mols, henledte ejerne af de to landbrugsejendomme, hvorpå "Stabelhøjene" er beliggende, opmærksomheden på, at turistbesøget ved disse høje var stigende, og at turisterne for at nå frem til højene passerede dyrkede marker, hvorfor anlæg af adgangsveje eller stier var ønskelig, ligesom en ordning af parkeringsforholdene ville være hensigtsmæssig. i betragtning af den pågældende offentlige vejs karakter.

En af de to lodsejere erklærede senere på anledning, at han mod erstatning kunne gå med til en fredning af områder beliggende inden for 100 m fra højene.

På fredningsnævnets forespørgsel udtalte Nationalmuseet under 20. oktober 1959, at "Stabelhøjene" hører til de mindesmærker, hvor en 100 m-grænse for bebyggelse og beplantning vil være naturlig. Museet udtaler, at det drejer sig om anselige høje, som ligger højt og dominerende, og at det utvivlsomt var ønskeligt ved et sti-anlæg at skabe adgang for almenheden til disse smukke udsigtspunkter.

Udtalelserne fra de to lodsejere og Nationalmuseet gav fredningsnævnet anledning til at indkalde til et møde ved "Stabelhøjene" torsdag, den 14. juli 1960, i hvilket møde fem lodsejere, repræsentanter for Nationalmuseet, Danmarks Naturfredningsforening og Agri-Egens sogneråd samt politimesteren i Grenaa deltog.

På dette møde var der almindelig enighed om, at der burde være adgang for almenheden til "Stabelhøjene" og parkeringsplads for turisternes automobiler.

Bortset fra særstandpunkter hos tre lodsejere var der ligeledes enighed om, at en fredning af områder inden for 100 m fra højene burde finde sted.

Nationalmuseets repræsentant gik ind for en vis arealfredning om højene, således at vedkommende arealer kom til at ligge med permanent græs eller fik lov at springe i lyng.

På mødet blev oplyst, at et fredningsplanudvalg for Randers amt for tiden arbejdede med en plan for Mols, og at "Stabelhøjenes" omgivelser var blandt de områder, som fredningsplanudvalget interesserede sig for. Der var derfor også på mødet enighed om, at fredningsplanudvalgets arbejde var af betydning for sagens behandling.

Efter at de mødte havde fremsat synspunkter med hensyn til løsning af spørgsmål om adgang til højene, parkering af vogne m.v. sluttede mødet, hvorefter nævnetsmedlemmer, dommerfuldmægtig Kristensen, Grenaa, som stedfortræder for formanden, dommer Fog, Mariager, proprietær Chr. Laursen, Drammelstrupgård, pr. Tirstrup, og gårdejer Søren Sørensen, Agri, pr. Vrinner, sidstnævnte som stedfortræder for det inhabile lokale medlem, voterede. Der var enighed om at fremme sagen, og det blev i store træk bestemt hvorledes. Det blev vedtaget

at høre amtsvejvæsenet, kommunen og politimesteren samt at forelægge sagen for fredningsplanudvalget, inden næste møde i sagen skulle afholdes, og kendelse i enkeltheder udformes.

I tiden indtil næste møde i sagen skete ændringer i naturfredningslovgivningen og byggelovgivningen, hvorved muligheden for hindring af uønsket sommerhusbebyggelse m.v. lettedes. I den samme periode skete det, at det landbrug, hvorpå den nordøstlige af "Stabelhøjene" er beliggende, blev erhvervet af rigsantikvaren, professor Peter Vilhelm Glob, der over for fredningsnævnet dels tilbød en vis fredning og adgang for almenheden uden erstatning, dels foreslog en vis udvidelse af den planlagte fredning. Endelig blev i perioden en udarbejdet fredningsplan godkendt af Overfredningsnævnet.

Ved nærværende kendelses endelige udformning er følgelig de fra de forskellige myndigheder fremkomne udtalelser, ændringerne i lovgivningen samt professor Glob's tilbud og forslag taget i betragtning:

Amtsvejinspektøren i Randers har under 29. juli 1960 udtalt, at "Stabelhøjene" og de omliggende veje ligger langt fra landeveje eller påtænkte landeveje, så amtsvejvæsenet er uden interesse i sagen og amtsvejvæsenets kasse ikke kan yde økonomisk bistand. Under 29. november 1960 har amtsvejinspektøren som rådgivende foreslået indretning af parkeringsmuligheder ved Egens-Agri vejen på samme side af vejen som "Stabelhøjene" ligger. Til dette formål foresloges erhvervet et areal langs vejen, ca 100 m langt og ca 4-5 m bredt. Amtsvvejinspektøren henledte samtidig opmærksomheden på det lokale sogneråds mulighed for at få godkendt en udgift i den forbindelse som refusionsberettiget af motorafgifterne, såfremt sognerådet stod som byggherre og

fik projektet til parkeringsplads godkendt af amtsrådet.

Agri-Egens sogneråd har under 15.10.1960 udtalt, at man fandt det ønskeligt med en legal adgang til højene og ville anbefale en fredning ved selve højene, men med forbehold vedrørende fredningens udstrækning. Ifølge sognerådets skrivelse af Agri-Egens kommune villig til at bære en del af udgifterne ved anlæg af parkeringsplads. Under 11. februar 1961 har sognerådet tilsluttet sig amtsvejinspektørens fornævnte forslag om parkeringsplads.

Politimesteren har under 20. februar 1961 ligeledes tilsluttet sig amtsvejinspektørens forslag, men har dog, dels i november 1960 dels i februar 1960 i forbindelse med vurdering af problemerne ved en passende opstilling af vejskilte, påpeget endnu en løsning af parkeringsproblemet, nemlig ved brug af en trekantet lod, matr.nr. 10m, Agri by og sogn, beliggende mellem Agri-Egens vejen og den såkaldte Kirkevej. Erhvervelsen af den pågældende trekant ville blive mindre bekostelig, arealet kunne anvendes uden forudgående jordarbejde, og en væsentlig ændring af de bestående forhold ville undgås, hvilket formentlig fredningsmæssigt ville blive en fordel.

Fredningsplanudvalget for Randers amt har i skrivelse af 28. december 1961, under henvisning til, at Overfredningsnævnet ved skrivelse af 31. august s.å. i princippet havde tiltrådt det af udvalget indsendte forslag til fredningsplan for Molsområdet, meddelt omfanget af den foreslåede fredning, og at der ved udarbejdelsen var lagt vægt på, både at selve "Stabelhøjene"s omgivelser holdes fri for bebyggelse og beplantning m.v. af hensyn til udsigterne fra højene, og at der fra de offentlige veje i vid omkreds bevares udsigt til højene og disses profiler.

Rigsantikvaren har - foruden at afgive et af yderligere

fredning i området betinget tilbud om vederlagsfri fredning af matr. nr. 12g, Agri, hvorpå den nordøstre af "Stabelhøjene" er beliggende - blandt andet foreslået, at der som forbindelse mellem de to høje udlægges et bredt græsbælte, at stien til sydvestre høj bliver en græssti, at en allé af stynede popler i hulvejen øst for matr.nr. 12g, Agri fredes, at bevoksningen på dette matr.nr. efterhånden omskabes ved bortrydning af gran og plantning af de træsorter, der er karakteristiske for Bronzealderens landskab, nemlig grupper af eg, birk, fyr og ask, og at iskagehuse m.v. forbydes over alt i det fredede område.

Det andet og sidste møde i sagen har været afholdt mandag den 18. juni 1962. Nævnet bestod ved denne lejlighed af formandens stedfortræder, dommerfuldmægtig A. Kristensen, Grenaa, det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Johs. Jørgensen, Vistoft pr. Knebel, og det sognerådsvalgte medlem, gårdejer Chr. Høgh, Agri pr. Vrinner.

På dette møde har lodsejere m.fl. og myndigheder påny haft lejlighed til at fremføre synspunkter. Navnlig har lodsejernes krav på erstatning været behandlet. Sagen blev på mødet optaget til kendelse.

Nævnet finder, at fredning af "Stabelhøjene"s omgivelser bør finde sted, ikke alene af de af fredningsplanudvalget for Randers amt nævnte grunde, altså af hensyn til de storslåede udsigter fra høje og til højene, hvorved bemærkes, at disse, navnlig for den, der nærmer sig Mols fra nordvest, giver omgivelserne et særpræg, men også fordi området på grund af sin skønhed, beliggenhed og ejendommelighed har væsentlig betydning for almenheden. Området er beliggende på overgangen til Mols Bjerger, der også geologisk er af væsentlig interesse.

Udsigten fra højene er det ikke let at finde mage til i Danmark. Selve "Stabelhøjene" har været fredede, for den sydvestre højs vedkommende siden 30.9.1878, da et dokument herom blev tinglyst, for den nordøstre højs vedkommende (indirekte) siden 22.2.1869, da et dokument om en gradmålingsstation blev tinglyst. I Nationalmuseets beskrivelse af fredningsværdige mindesmærker på Mols udtales om den sydvestlige af "Stabelhøjene": "Anselig rundhøj, hvorfra vid udsigt. $3\frac{1}{2}$ -4 x 25-27 m. Velbevaret. Græsklædt i ager", og om den nordøstlige af højene: "Velbevaret, anselig rundhøj, med vid udsigt. Højens sider falder mod S, V og N stejlt ned og går i eet med bakken. Beregnet efter Ø-sidemåler højen $2\frac{1}{2}$ -3 x 20-25 m. Græsklædt i ager".

Nævnet finder ligeledes, at der bør åbnes adgang for almenheden til højenes allernærmeste omgivelser - såvel på grund af højene som på grund af udsigterne.

Nævnet fastsætter herefter følgende vedrørende:

- A. Parkering af køretøjer,
- B. Adgang til fods til "Stabelhøjene",
- C. Ophold ved disse,
- D. Fredning af højenes omgivelser.

ad A.

Lodden matr.nr. lom, Agri by og sogn, af areal ca 0,1 ha, reserveres som parkeringsplads for køretøjer tilhørende personer, der agter at se "Stabelhøjene" og udsigterne. Lodden skal derfor af ejeren inden et år udlægges med permanent græs. Det forbydes nuværende og fremtidige ejere at bruge lodden på en sådan måde, at anvendelsen som parkeringsplads hindres eller vanskeliggøres.

Såfremt jordbunden ikke viser sig at være tilstrækkelig stærk

til at tåle sliddet fra automobiler, skal pladsen, uanset fredningen, kunne brolægges helt eller delvist, men på en sådan måde, at græs kan gro mellem stenene.

Såfremt fremtiden måtte vise, at matr.nr. lom ikke i sig selv er stor nok som parkeringsplads, og vej- og politimyndigheder derfor finder en udvidelse påkrævet, skal uanset fredningen op til 0,3 ha af det tilstødende matr.nr. loe sammesteds kunne lægges til, hvorfor det forbydes ejere af matr.nr. loe ved byggeri eller på anden måde at ændre den nuværende tilstand på denne lod, således at udvidelse af parkeringspladsen hindres, og for at undgå uønsket byggeri i nærheden af parkeringspladsen fastsættes yderligere, at fremtidigt byggeri på den ved /kendelsens afsigelse ubebyggede del af matr.nr. loe, der vil fremgå af det til kendelsen hørende kort, ikke må ske uden forudgående tilladelse fra fredningsnævnet.

Såfremt det efter vej og politimyndighedernes skøn findes fornødent, skal parkeringspladsen uanset fredningen kunne planeres og opfyldes, forinden den udlægges med permanent græs, eventuelt sten og græs.

Dersom denne løsning af parkeringsproblemet, som fredningsmæssigt findes at være den bedste, ikke i al fremtid måtte vise sig fyldestgørende, set fra vej- og politimyndighedernes synspunkt, skal fredningen ikke være til hinder for, at der langs Egens-Agri vejens vestside indrettes parkeringsplads på et ca 5 m bredt og op til 100 m langt areal af matr.nr. lol, Agri.

Planer til udvidelser eller ændringer forudsættes drøftede med fredningsmyndighederne inden iværksættelsen.

Udgifterne ved reserveringen af matr.nr. lom som parkeringsplads og ved udlæg af denne lod i permanent græs første gang samt

udgiften ved indskrænkningerne i byggeri m.v. på matr.nr. lo_e anses som fredningsudgifter. Andre og senere udgifter vedrørende parkeringen anses ikke som fredningsudgifter under denne sag.

ad B.

Der sikres almenheden adgang, til fods, til "Stabelhøjene"s umiddelbare omgivelser.

Af hensyn til denne adgangsret anlægges til almenhedens brug en 2 m bred sti over matr.nr. lo_l, Agri, fra den offentlige vej umiddelbart vest for matr.nr. lo_m og i en ret linie op langs sydvestre "Stabelhøj"s nordfod efter restaurering, hvorfra almenheden får ret til færdsel videre mod nord, dels af en 35 m bred bræmme af matr.nr. lo_l langs denne lods vestlige skel, dels ad nærmeste vej over matr.nr. l2_g, Agri, fra denne lods sydskel til nordøstre "Stabelhøj".

Den 2 m brede sti, den 35 m brede bræmme og øvrige strækninger, over hvilke almenheden efter foranstående har ret at færdes, udlægges ved grundejernes foranstaltning i vedvarende græs inden et år fra denne kendelses afsigelse. Inden samme frist opstilles i skellet mellem matr.nr. lo_l og l2_g, Agri, to vinder eller stenter, der tillader gåendes passage af hegnet mellem de to lodder. Nævnet foranstalter vinderne opstillet.

ad C.

I forbindelse med færdsel på de under ad B beskrevne strækninger har almenheden ret til fra solopgang til solnedgang at foretage kortere ophold derpå samt på arealer, der ligger inden for 5 m fra højfod, på arealet vest for sydvestre "Stabelhøj", mellem denne høj og skellet mellem matr.nr.e lo_l og lo_k, Agri, samt på et 10 m bredt areal nordvest, vest og sydvest for den nordøstre "Stabelhøj".

Inden eet år fra denne kendelses afsigelse udlægges de nævnte arealerved grundejernæs foranstaltning i vedvarende græs, hvorefter arealer inden for 5 m fra højfod ikke længere må dyrkes, herunder pløjes m.v., men nok afgræsses ved husdyr. Hvis disse 5 m brede arealer springer i lyng, må dette ikke hindres.

ad D.

Ved foranstående bestemmelser er sikret almenheden adgang til anselige oldtidsminder i meget skønne omgivelser.

Nævnet finder en sådan ordning uden mening, hvis denne skønhed ikke sikres mod ødelæggelse.

Lovens loo m fredning findes ikke at være tilstrækkelig i betragtning af de enestående udsigter til og fra "Stabelhøjene".

Professor Globs tilbud om vederlagsfri fredning af matr.nr. 12g, Agri, på betingelse af fredning af flere arealer end oprindeligt under denne sag planlagt findes at burde modtages, dels fordi tilbudet på længere sigt må antages at betyde en besparelse for det offentlige, idet disse yderligere arealer er optaget på fredningeplanen for Randers amt, dels fordi professorens i tilbudet indeholdte forslag må antages efterhånden at give fredningsobjektet større æstetisk værdi.

Fredningen angår herefter matr.nr.e 6a, 7a, 12g, lok, lol, 19a, 12a, loe, 16c, lom, 16g, Agri by og sogn.

Det fredede område afgrænses således:

Mod nord af den offentlige vej fra Egens til Agri og af vejen til Basballe,

mod vest af

a. Den private fællesvej, der fra matr.nr. 6h, Agri, beliggende ved Egens-Agri vejen, fører mod syd til "Lundegård"

på matr.nr. 12a, sst., og

b. vestgrænsen for matr.nr.19a, Agri, og denne grænses forlængelse mod syd,

mod syd af de sydlige grænser for matr.nr.e 10k, 12a, 10l,10e,

mod øst af de østlige grænser for matr.nr.e 12a, 19a, 10e, 16c, 16g.

De ubebyggede matr.nr.e - eller dele af sådanne - inden for området skal også fremtidig forblive ubebyggede. - De i området eksisterende bygninger, der alle hører til landbrug, er beliggende på matr.nr.e 6a, 10e og 16g, henholdsvis ca 550 m, ca 250 m og 250 m fra nærmeste "Stabelhøj". Fredningen skal ikke være til hinder for, at disse tre landbrugs bygninger erstattes af sædvanlige lave landbrugsbygninger eller suppleres med sådanne, forudsat, at de pågældende landbrugsejendomme ikke flyttes fra deres nuværende tomter. I forbindelse med bygningerne kan opføres siloer. Bortset herfra må ikke bygges inden for området, hvori der heller ikke må anbringes transformerstationer, telefon-og telegrafmaster, plankeværker, skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller andre efter fredningsnævnets opfattelse skønhedsforstyrrende eller udsigtsforringende genstande eller indretninger, herunder reklameskilte.

Ved kendelsens afsigelse fører el-ledninger fra Agri til beboelsen på matr.nr. 10e, Agri, og nord fra er ført el-ledninger til ejendommen på matr.nr. 6a. Til ejendommen på matr.nr. 16g er ikke ført sådanne ledninger. Fremtidig må ledninger ikke føres over det fredede område. Dog må el-ledninger føres til ejendommen på matr.nr. 16g, såfremt de fremføres nordfra, og iøvrigt placeres efter anvisning fra fredningsnævnets formand.

Grusgravning, sandgravning og lignende er fremtidig ikke tilladt inden for området. Til en ejendoms eget brug kan graves efter aftale med nævnet.

Fredningen er ikke til hinder for fortsættelse af den hidtidige landbrugsdrift, men forudsætter en sådan. Fredningen er, bortset fra nedenstående undtagelser heller ikke til hinder for beplantning, men der anbefales anvendelse af træer af arterne: Eg, birk, ask og fyr eller andre løvtræer end de nævnte ved nyplantning. Læhegn kan frit plantes, bortset fra nedennævnte undtagelser, men i sådanne hegn anbefales, ligesom ved nyplantning iøvrigt, at der ikke anvendes gran.

Almindelige indhegninger om græsningsarealer må fortsat anvendes.

Fredningen er til hinder for al anden erhvervsvirksomhed end landbrug og skovbrug samt for anlæg af nye veje.

For matr.nr. 12g, Agri, fastsættes desuden følgende særlige regler:

Den eksisterende bevoksning inden for 50 m fra nordøstre "Stabelhøj" vil ved grundejerens foranstaltning være at fjerne inden eet år fra denne kendelses afsigelse. - Inden for 100 m fra højen må fremtidig ikke findes bevoksning, der på nogen måde kan hindre eller mindske udsigten til eller fra højen eller sløre dennes profil. Selvsåninger eller træer og buske, som efterhånden bliver for høje, kan derfor af fredningsnævnets formand på nævnets vegne kræves fjernet, inden en af ham sat frist, ved grundejerens foranstaltning og på dennes bekostning. - I den øvrige del af matr.nr. 12g omskabes bevoksningen efterhånden ved grundejerens bortrydning af gran og plantning

af de træsorter, der var karakteristiske for Bronzealderens landskab. Eg, birk, fyr, ask samt andre samtidige løvtræer plantes under hensyn tagen til udsigtsforholdene i grupper, der giver mulighed for løsdrift med husdyr på hele matr.nr. 12g, der fremtidig holdes udlagt i permanent græs, således at der efterhånden skabes Bronzealderens savannelandskab, som den smukkeste mulige ramme omkring nordøstre "Stabelhøj"; og således, at dennes dominerende stilling i landskabet fuldt ud sikres. De spredt på arealet værende jordfaste store sten må ikke fjernes eller slås i stykker. På matr.nr. 12g må fremtidig ikke plantes læhegn eller foretages andet, som vil være i strid med foranstående bestemmelser om arealets fremtidige udseende. Opstilling af det for løsdrift nødvendige hegn omkring matr.nr. 12g er tilladt.

For matr.nr. 101, Agri, hvorpå den sydvestre "Stabelhøj" er beliggende, fastsættes følgende særlige regler:

Denne lod, der ved kendelsens afsigelse er uden bevoksning, må fremtidig ikke beplantes, og selvsåninger skal fjernes ved grundejerens foranstaltning og på hans bekostning. Det levende hegn i sydskellet må bibeholdes.

Højens nordfod findes at burde restaureres, og det henstilles, at Nationalmuseet drager omsorg herfor samt for flytning af FM sten til lavere position.

For matr.nr. 10k, Agri, fastsættes særligt, at der fremtidig inden for 100 m fra "Stabelhøjene" ikke må findes bevoksning, der på nogen måde kan hindre eller mindske udsigten til eller fra højene eller sløre disses profiler. Selvsåninger eller træer og buske, som efterhånden bliver for høje, kan derfor af fredningsnævnet

formand kræves fjernet inden en given frist, ved grundejerens foranstaltning og på denne bekostning.

Fredningen omfatter alléen af stynede popler i hulvejen mellem matr.nr.e 12g, 7a og 6a på den ene og matr.nr. 16g på den anden side.

Såfremt de foran givne regler ikke overholdes, pådrages eventuelt strafansvar efter naturfredningslovens § 40. Overtrædelser kan iøvrigt medføre, at fredningsnævnets formand, såfremt grundejeren ikke inden en given frist har rettet for sig, for hans eller hendes regning lader pågældende arbejde, herunder eventuelt fjernelse af bygninger eller bevoksninger, udføre for grundejerens regning og hertil erholde forskud af amtsfonden, hvorhos det medgående beløb inddrives hos grundejeren ved udpantning.

Til møderne i sagen har foruden grundejere også panthavere været indkaldt.

I henhold til nedlagte erstatningspåstande udredes erstatninger i de neden for anførte tilfælde, dels efter forlig med grundejeren, dels i henhold til nævnets fastsættelse. Der er taget forbehold efter lovens § 19.

<u>Matr.nr.</u>	<u>Ejer</u>		<u>kr.</u>
6a	Niels Bendixen Olsen	fastsættelse	24.000,-
7a	Hans Peter Jensen	do	15.000,-
12g	Peter Vilhelm Glob	forlig	0,-
10k	Niels Peter Thuesen	fastsættelse	15.000,-
10l	Holst Andersen	do	22.500,-
		(7.500 kr.for areal, 15.000 kr.for ulemper)	

<u>Matr.nr.</u>	<u>Ejer</u>		<u>kr.</u>
19a, 12a	Niels K.Lundegaard Petersen	fastsættelse	12.750,-
loe, 16c, lom	Ejner Hansen	do (15.000 kr.for areal af loe, 16c, 2.600 kr. for lom, 1.400 kr. for ulempe)	19.000,-
16g	Georg Jensens dødsbo	fastsættelse	36.750,-
Fhv.gdr. Niels Peter Jensen Høgh, som sælger af den professor Glob nu tilhørende ejendom		fastsættelse	0,-

Erstatningsbeløbene forrentes med 5% årlig fra 18.juni 1962, indtil betaling sker. Tre fjerdedele af erstatningerne udredes af statskassen, resten af Randers amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Da panthaveres rettigheder og sikkerheden ikke findes at blive forringet ved fredningen, udbetales erstatningerne til grund-ejerne.

Fornøden skiltning foretages ved nævnets foranstaltning, når fredningen er endelig.

Kendelsen vil være at tinglyse med prioritet forud for al pantegæld på samtlige matr.nr.e, som fredningen angår, og som er nævnt foran (6a, 7a, 12g, lok, lol, 19a, 12a, loe, 16c, lom og 16g, Agri by og sogn) samt på de matr.nr.e, som i forening med fornævnte lodder udgør et landbrug, husmandsbrug eller samlet ejendom iøvrigt, men noter ring begæres kun på de fornævnte matr.nr.e Om ejerforholdene henvises til de af dommeren i Grenaa under 4.5. og 6.6. 1962 udstedte tingbogs-attester.

Fredningen ses ikke at betyde nogen ændring vedrørende de ifølge disse attester tinglyste servitutter.

I tinglysningsakten henlægges et kort på kalkerlærred. Kopi af kortet vedhæftes det enkelte eksemplar af kendelsen.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Randers amt."

Konklusionen er sålydende:

"De forannævnte matr.nr.e underkastes den beskrevne fredning og de omhandlede indskrænkninger mod de fastsatte erstatninger."

Kendelsen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er indanket af samtlige 8 lodsejere. En af disse, professor P.V.Glob, har anket med påstand om visse ændringer i fredningsservituttens indhold, medens de øvrige 7 lodsejere har anket med påstand om fredningserstatningens forholdelse.

Overfredningsnævnet har den 6. juli 1963 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med de ankende og deres advokater, samt med andre i sagen interesserede, herunder repræsentanter for Danmarks naturfredningsforening, fredningsplanudvalget for Randers amt, Nationalmuseet og Agri-Egens sogneråd.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet at stadfæste den af fredningsnævnet afsagte kendelse, dog med følgende ændringer:

1. Vedrørende kendelsens almindelige bestemmelser.

ad B. 3. afsnit. Vedligeholdelsen af de i skellet mellem matr.nr. 101 og 12g omhandlede stenter eller vinder påhviler fredningsnævnet.

ad D. Anbefalinger med hensyn til eventuel fremtidig beplantning på de områder, der efter kendelsen tillades beplantet, udgår.

2. Vedrørende kendelsens bestemmelser om enkelte ejendomme.

For matr.nr. 12g, Agri, tilhørende professor P.V.Glob, gælder følgende:

Ved højen - eller på denne - må ikke findes bevoksning, der på nogen måde kan hindre eller mindske udsigten til eller fra højen eller sløre dennes profil. I den ikke tidligere dyrkede del af matr.nr. 12g omskabes bevoksningen efterhånden ved grundejerens bortrydning af gran og ved plantning af de træsorter, der var karakteristiske for bronzealderens landskab: Eg, birk, ask og andre samtidige løvtræer samt fyr, således at der efterhånden skabes et bronzealderens savannelandskab som den smukkeste mulige ramme omkring nordøstre "Stabelhøj". De spredt på det udyrkede areal værende jordfaste sten må ikke fjernes eller slås i stykker. Opstilling af det for løsdrift nødvendige hegn omkring matr.nr. 12g er tilladt, ligesom tidligere dyrkede arealer fortsat kan holdes under plov.

For matr.nr. 10k og 10l, Agri, tilhørende henholdsvis gårdejer N.P.Thuesen og gårdejer Holst Andersen:

Eventuelle omkostninger ved fjernelse af selvsåning påhviler fredningsnævnet.

For matr.nr. 19a og 12a, Agri, tilhørende gårdejer N.K. Lundegård Petersen:

Det tidligere eksisterende sommerhus tillades genopført under fredningsnævnets censur med hensyn til beliggenhed og udseende. Det er en betingelse, at huset placeres således, at heget eller anden beplantning skjuler huset fra sydvestre høj, og at skærmende beplantning bibeholdes.

3. Vedrørende erstatningerne.

Efter at Overfredningsnævnet, som anser de ved nævnets kendelse tillagte erstatninger for passende, har meddelt de ankende lodsejere - bortset fra gårdejer Lundegård Petersen - at man ikke har kunnet tilbyde nogen forhøjelse af de tilkendte erstatninger, har de pågældende lodsejere acquiesceret herved. Endvidere har professor Glob efter omstændighederne erklæret sig enig i fredningen som ovenfor vedtaget. For såvidt angår gårdejer Lundegård Petersen har Overfredningsnævnet - under hensyn til den meddelte tilladelse til genopførelse af et sommerhus - ment, at erstatningen til denne lodsejer burde nedsættes til 6.000,- kr. Dette tilbud har gårdejer Lundegård Petersen accepteret efter, at han har opnået tilladelse til udstykning af en til sommerhuset hørende parcel.

Ejendommen matr.nr. 16g er af Georg Jensens dødsbo under fredningssagens behandling tilskødet frøken Inge Jensen, Agri, til hvem fredningserstatningen skal udbetales.

Et kort nr. RA 126, visende grænserne for det fredede areal, ialt ca 65 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s .

Den af fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds den 18. juni 1962 afsagte kendelse vedrørende fredning af "Stabelhøjene" me

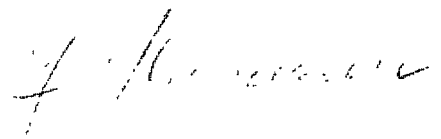
nærmeste omgivelser i Agri på Mols stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales til:

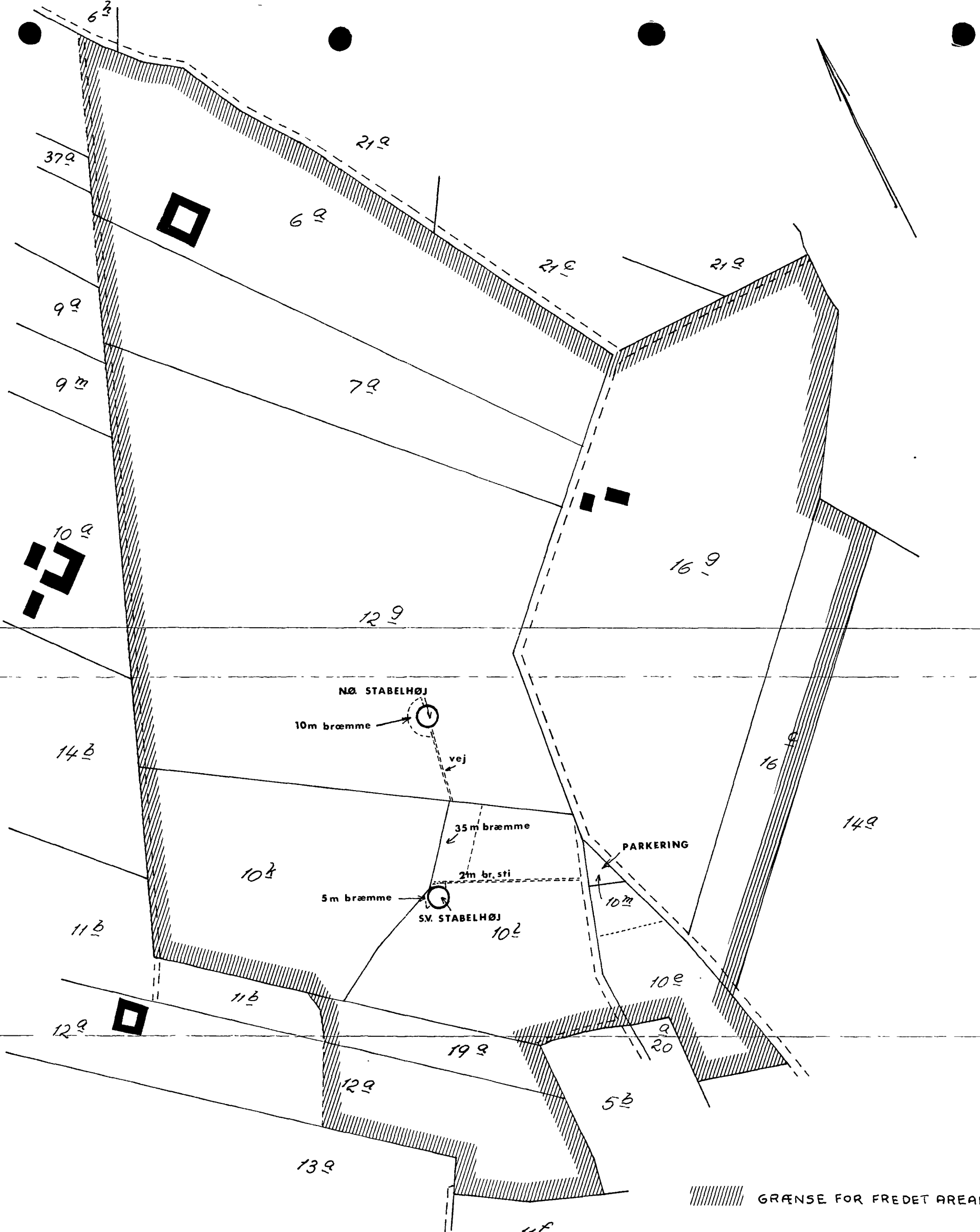
gårdejer N.Bendixen Olsen, Agri pr. Vrinnere	24.000 kr.
gårdejer Hans Peter Jensen, Agri pr. Vrinnere	15.000 kr.
gårdejer N.P.Thuesen, Agri pr. Vrinnere	15.000 kr.
gårdejer Holst Andersen, Agri pr. Vrinnere	22.500 kr.
gårdejer Niels Karl Lundegaard Petersen, Agri pr. Vrinnere	6.000 kr.
kontrolassistent Ejnar Hansen, Agri pr. Vrinnere	19.000 kr.
frøken Inge Jensen, Agri pr. Vrinnere	36.750 kr.

alt med rente 5% p.a. fra den 18. juni 1962 at regne, og til betaling sker. Af erstatningsbeløbet, ialt 138.250 kr., udredes 3/4 af statskassen, medens den resterende fjerdedel udredes af Randers amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

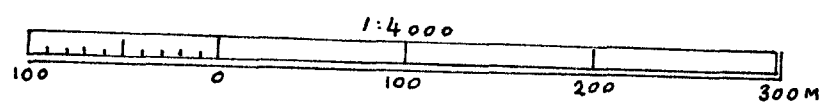
Udskriftens rigtighed
bekræftes.

G.Hermann.

GRÆNSE FOR FREDET AREAL

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 20.1.64.
 By: AGRI
 Sogn: ---
 Plan nr. RA.126

FREDNINGSNÆVNET>

STABELHØJENE

(foto taget fra den sydligste af højene mod nord)

OPHÆVET VED
OFN AFG. AF 30/4 1984
I SAG 2496/81 OG 2562/83.
lu. SE REG. NR. 07502.000

År 1983, den 10. februar, traf fredningsnævnet for Århus
amts nordlige fredningskreds i

F.S. 146/77

Supplerende fredning af arealer
i Mols Bjerge Nord - STABELHØJENE
MED NÆRMERE OMGIVELSER I AGRI.

sålydende

FREDNINGSAFGØRELSE:

(tillægsafgørelse)

Ved en af nævnet den 2. juli 1982 truffet afgørelse er der truffet beslutning om fredning af et areal på ialt ca. 1170 ha, beliggende i den nordlige del af det nationale naturområde Mols Bjerge.

Det fredede områdes udstrækning fremgår af de også til nærværende afgørelse vedhæftede kortbilag 1 og 2 betegnet henholdsvis fredningskort og plejekort (indrammet med rødt).

Afgørelsen, som foreløbig ikke omfatter erstatningsspørgsmålet, er truffet på grundlag af en af det tidligere fredningsplanudvalg for Århus amt nedlagt fredningspåstand for et område på ialt ca. 1231 ha, hvilken påstand, efter at fredningsplanudvalgenes opgaver er overgået til amtskommunerne, er tiltrådt af Århus amtskommune.

Ved afgørelsen blev arealerne tilstandsfredet med sædvanligt forbud mod beplantning, bebyggelse og andre skæmmende foranstaltninger. Endvidere tillagdes der offentlighedens adgang til færdsel ad et udlagt hovedstisystem, samt adgang til ophold og parkering i området i nærmere angivet omfang. Endelig bestemtes det, at hele det fredede område skulle være underkastet landskabspleje i overensstemmelse med en af Århus amtskommune udarbejdet plejeplan, fremsendt til nævnet den 28. august 1980 og godkendt af Miljøministeriet, fredningsstyrelsen, den 7. maj 1981. Dog skete der i forbindelse med nævnsbehandlingen forskellige ændringer. Dels blev plejeplanen i det væsentlige pålagt ejendommene som en egentlig servitut, og der skete mindre omredigeringer af bestemmelserne. Dels foretoges der mindre ændringer med hensyn til de enkelte arealers henførelse til de i plejeplanen, kapitel 4, punkt 1 - 11 nævnte arealkategorier.

Endelig blev der, for at opnå en ensartethed i fred-

ningen af området, foretaget ophævelse af samtlige ældre fredninger indenfor fredningsområdet, således at enkelte bestemmelser fra ældre fredninger blev optaget som særbestemmelser i afgørelsen, alt i overensstemmelse med den nedlagte påstand.

Med hensyn til sagens forløb samt fredningsnævnets vedtagelser og den nærmere begrundelse herfor henvises til afgørelsen af 2. juli 1982, som er sendt til samtlige af denne tillægsafgørelse berørte lodsejere, og som tinglyses som bilag til denne afgørelse.

.....

Sideløbende med påstanden om fredning af arealer i Mols Bjerges nordlige del er der nedlagt påstand om, at den af Overfredningsnævnet den 12. november 1964 afsagte kendelse om fredning af "Stabelhøjene" med nærmeste omgivelser, beliggende umiddelbart op til den nordvestlige grænse for den nu gennemførte fredning af Mols Bjerge, føres a'jour, så den kommer i overensstemmelse med den for de fornævnte arealer gennemførte fredning.

Begrundelsen for ikke uden videre at lade kendelsen aflyse og medtage arealerne under den nye fredningssag har været, at "Stabelhøje"-fredningen efter sagsrejsernes opfattelse indeholder så mange detaljerede bestemmelser, som ikke findes i de for det øvrige område påståede og vedtagne bestemmelser, at det har forekommet mest hensigtsmæssigt blot at træffe en tillægsafgørelse med henblik på en harmonisering af de to fredninger og i øvrigt opretholde "Stabelhøje"-fredningen som en særskilt fredning for dette område.

Endelig fredningspåstand er fremsendt til fredningsnævnet den 27. april 1977, omfattende såvel den den 2. juli 1982 afgjorte sag som nærværende sag.

Bekendtgørelse af fredningspåstanden har, for så vidt angår "Stabelhøje"-området, fundet sted i Statstidende, Amtsavisen (Dagbladet Djursland, Grenå) og Ebeltoft Folketidende, alt den 23. juni 1978.

Sagen er behandlet i møde med lodsejerne den 8. september 1978.

I følge påstanden, således som denne er ændret, efter at en yderligere projekteret stiforbindelse i området er opgivet, ønskes fredningen ændret på følgende punkter:

- 1) Kendelsens punkt D, side 11, 2. afsnit, 2. punktum:
"Fredningen er, bortset fra nedenstående undtagelser, heller ikke til hinder for beplantning" udgår og erstattes af følgende:

"Bortset fra de specielt nævnte undtagelser må beplantning ikke finde sted."

- 2) Arealerne undergives på tilsvarende måde som de af fredningsafgørelsen af 2. juli 1982 omfattede arealer landskabspleje i overensstemmelse med den fornævnte plejeplan, hvoraf et eksemplar under sagens behandling er tilsendt samtlige lodsejere.

Under mødet blev der fra lodsejernes side, udover en protest mod yderligere stianlæg til dels protesteret mod de foreslåede indskrænkninger i retten til beplantning og krav om regulering af eksisterende beplantning.

Fra Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet blev de endelige påstande tiltrådt.

Nævnet har af de grunde, der ligger bag nævnets afgørelse af 2. juli 1982, og som er gengivet i denne, fundet, at det bør sikres, at "Stabelhøje"-området, som er en vigtig del af Mols Bjerge - området, fredes i samme grad som det øvrige

område.

Nævnet har på denne baggrund fundet, at der også for dette område bør gælde forbud mod beplantning uden særlig tilladelse.

Nævnet har endvidere fundet, at arealerne bør undergives tilsvarende pleje som de øvrige arealer, således at der med udgangspunkt i plejeplanen på arealerne lyses en servitut, indeholdende de bestemmelser, der for de enkelte arealkategorier skal angive, hvilke benyttelsesindskrænkninger arealerne er undergivet, og hvilke særlige plejeforanstaltninger, der skal iværksættes.

Der henvises herom i det hele til afgørelsen af 2. juli 1982, side 29 - 38, om nævnets overvejelser og til servitutbestemmelsen, afsnit VIII C I 16 a - d, side 56 - 62.

På grundlag af en af nævnet foretaget besigtigelse er der dog i arealopdelingen foretaget følgende ændringer i forhold til plejeplanen:

- 1) En mindre plantage på matr. nr. 6 a Agri by, Agri, tillades bibeholdt, bortset fra den sydlige spids.
- 2) En række arealer, som i følge påstanden skulle være undergivet særlig individuel pleje efter plejeplanens kap. 4.9 underkastes rydningspligt efter kap. 4.8. Nævnet har fundet, at de plejeforanstaltninger, som vil komme på tale, vil være så vidtgående, at de vil nærme sig en totalrydning.
- 3) Yderligere kræves en mindre beplantning på matr. nr. 16 g Agri by, Agri, fjernet. Denne beplantning var ikke medtaget i kortbilagene til plejeplanen.

Disse ændringer fremgår af signaturerne på plejekortet (kortbilag 2).

- 4) Endelig stilles krav om hel eller delvis fjernelse af 3 ek-

sisterende hegn som nedenfor anført.

I overensstemmelse med de for Mols-området i øvrigt gældende regler om udgifterne ved landskabsplejen, har nævnet endelig vedtaget, at pligten til at vedligeholde en allé af stynede popler i hulvejen mellem matr.nr.ene 12 g, 7 a og 6 a Agri by, Agri, på den ene og matr. nr. 16 g smsts. på den anden side overtages af Århus amtskommune som plejemyndighed for dennes regning.

.....

I overensstemmelse med foranstående har nævnet herefter endeligt vedtaget, at der til fredningskendelsen af 12. november 1964 lyses følgende

T I L L Æ G S A F G Ø R E L S E

I: Afgørelsens formål:

Afgørelsens formål er af de grunde, som er nærmere nævnt i nævnets afgørelse af 2. juli 1982, side 47, gennem en skærpeelse af fredningsbestemmelserne at sikre "Stabelhøje"-området, i første række ved at søge den nuværende tilstand i området opretholdt i videst muligt omfang, og yderligere ved i et vist omfang at kunne genskabe en tidligere tilstand, alt med brug af den udarbejdede plejeplan som redskab.

II: Afgørelsens arealmæssige udstrækning:

Afgørelsen omfatter de af Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1964 berørte arealer, som de er vist med rød indramning på det vedhæftede kortbilag 1, betegnet fredningskort, og berører følgende ejendomme eller dele deraf:

Matr. nr. 6 a, 7 a, 10 e, 10 k, 10 l, 10 m, 10 n,

12 a, 12 g, 12 m, 16 c og 16 g, alle af Agri by, Agri.

III: Afgørelsens indhold:

1. Beplantning:

Bestemmelsen på side 11, afsnit 2, 2. punktum, udgår og erstattes af følgende:

"Bortset fra de specielt nævnte undtagelser må beplantning, herunder plantning af læhegn, ikke finde sted.

Eksisterende læhegn kan bibeholdes med undtagelse af følgende hegn:

- a) hegn mellem matr. nr. 7 a og 12 g Agri by i hele dets længde,
- b) hegn i flere rækker på begge sider af tilkørselsvejen over matr. nr. 12 g Agri by til ejendommen "Fredensdal", f.s.v. angår strækningen fra kommunevejen sydøst for "Stabelhøjene" til nordspidsen af den beplantning, som skal ryddes syd for den nævnte adgangsvej, jfr. pkt. 2a (4)8.
- c) hegn mellem matr. nr. 16 c og 16 g Agri by f.s.v. angår strækningen fra vesthjørnet af matr. nr. 6 d Basballe by til sydspidsen af den beplantning, som skal ryddes på matr. nr. 16 g, og som støder op til hegnet, jfr. pkt. 2a (4)8.

2. Landskabspleje:

a. Landskabsplejens indhold og omfang.

Plejemyndigheden er berettiget til efter forudgående meddelelse til ejeren at fjerne selvsåning, såvel eksisterende som fremtidig, eller at kræve en sådan selvsåning fjernet.

Endvidere skal arealerne være undergivet landskabspleje i overensstemmelse med den af Århus amtskommune udfærdigede plejeplan, som tinglyses på ejendommene som bilag til

denne afgørelse, dog således at plejeplanens kap. 4 erstattes af de nedenfor anførte bestemmelser og kap. 5 modificeres i overensstemmelse hermed. Endvidere erstattes det til plejeplanen knyttede plejekort af det til denne afgørelse vedlagte kortbilag nr. 2 betegnet "plejekort", som er udfærdiget på grundlag af matrikelkortet, og hvorpå med forskellig signatur er vist, hvilken pleje de enkelte ejendomme eller dele heraf efter nævnets vedtagelse skal være underkastet.

(4)1. Egentlige landbrugsarealer.

Uden særlig farve på plejekortet er angivet arealer, som nu er undergivet almindelig landbrugsdrift.

Landbrugsarealerne kan benyttes til almindelig landbrugsdrift. Såfremt almindelig landbrugsdrift opgives, skal arealerne udlægges som permanente græsningsarealer i omdrift efter de i pkt. (4)2 nævnte bestemmelser, sm.h. med (4)3 og 4.

Arealer, på hvilke landbrugsdrift er opgivet, kan når som helst uden godkendelse fra fredningsmyndighederne på ny inddrages under sådan drift, dog kun efter forudgående meddelelse til plejemyndigheden.

(4)2. Permanente græsningsarealer i omdrift.

Omdrift kan finde sted, således at der med mindst 5 års mellemrum i 1 år kan dyrkes anden afgrøde, hvorefter arealet på ny udlægges i græs.

Gødskning og kalkning er tilladt, men omgivende "udmarksarealer" må ikke berøres heraf.

Arealerne må ikke sprøjtes fra fly.

Såfremt græsningen af arealerne opgives af ejeren, gælder bestemmelserne i pkt. (4)3 sammenholdt med (4)4.

Ejeren kan dog når som helst uden godkendelse fra næv-

net på ny inddrage arealerne under græsning i omdrift, dog kun efter forudgående meddelelse til plejemyndigheden.

(4)3. Permanente græsningsarealer uden omdrift.

Med lysgul farve er vist permanente græsningsarealer uden omdrift. Disse arealer må kun anvendes til græsning uden omdrift med enten kvæg, får eller heste. Arealerne må ikke kunstvandes. Der må ikke sprøjtes fra fly. Gødskning og kalkning er tilladt.

Græsningsretten tilfalder ejeren, men såfremt ejeren ikke udnytter græsningsmuligheden enten ved egne kreaturer eller ved at overlade græsningsretten til andre - skal det være tilladt plejemyndigheden eller efter dennes anvisning en anden offentlig myndighed - typisk Statskovbruget - efter drøftelse med ejeren og uden udgift for denne at iværksætte en græsning om nødvendigt hugst eller anden pleje.

For en af plejemyndigheden iværksat græsning gælder reglerne i pkt. (4)4.

(4)4. Klausuleret græspleje af græsningsarealer uden omdrift.

I det omfang de under pkt. (4)3 nævnte arealer på et senere tidspunkt overtages af det offentlige eller Det Danske Hedeselskab, samt i de tilfælde, hvor græsningsretten efter pkt. (4)3 overtages af det offentlige skal arealernes udnyttelse yderligere være undergivet følgende:

Ved afgræsningen skal en rimelig variation i flora og fauna tilgodeses, uanset modstående hensyn til arealernes økonomiske udnyttelse. Højst 1/3 af det samlede græsningsareal må græsses på een gang. 2/3 af græsningsarealerne bør lades ugræsset i en sådan periode, at planterne får mulighed for at blomstre - og i et vist omfang sætte frø - for derigennem at

forhindre, at det meste af den centrale del af området fremstår som en nedgnavet græsmark med få muligheder for insekter og andre vilde dyr til at finde føden.

.....

(4)6 og 7. Plantagearealer, som tillades bibeholdt.

Med mørkgrøn farve er vist nåleskovsområder, som tillades opretholdt.

(4)6.

Områderne må ikke sprøjtes fra fly, men undergives i øvrigt ikke særlige reguleringer, så længe de fortsat er i privat eje.

(4)7.

I det omfang arealerne senere eventuelt måtte blive overtaget af det offentlige, gælder følgende bestemmelser:

Arealerne må ikke sprøjtes fra fly.

Arealerne udlægges med lang omdriftsalder.

Genplantning skal i videst muligt omfang ske med løvtræer og/eller skovfyr, der tillader lysåben skov.

Såfremt afdrift af de under pkt. (4)6 og 7 nævnte plantagearealer finder sted, uden at arealerne tilplantes på ny, gælder, efter at tilstrækkelig bundvegetation er fremkommet, bestemmelserne i pkt. (4)3 sammenholdt med (4)4.

De pågældende arealer kan, selv om skovdriften er opgivet, når som helst uden godkendelse fra fredningsmyndighederne på ny inddrages under sådan drift på foranstående vilkår, dog kun efter forudgående meddelelse til plejemyndigheden.

(4)8. Plantager og krat m.v., der kræves ryddet.

Med lyslilla farve er vist arealer med plantager og

enkelte krat.

Arealerne skal efter plejemyndighedens anvisning være ryddede inden udgangen af 1993.

For arealer, som eventuelt senere måtte blive erhvervet af Århus amtskommune, skal rydningen være tilendebragt senest 5 år efter erhvervelsen, dog senest ved udgangen af 1993.

Bevoksning med enebær og en del af bevoksningen af løvtræer og buske kan dog i mindre omfang bibeholdes efter plejemyndighedens skøn.

Efter stedfunden afdrift og efter at tilstrækkelig bundvegetation er fremkommet, gælder bestemmelserne i pkt. (4)3 sammenholdt med (4)4.

I det omfang lodsejerne opfylder pligten til afdriftning af arealerne indenfor de foreskrevne frister, tilfalder træværdien lodsejerne.

Såfremt en lodsejer ikke har foretaget den foreskrevne afdrift og rydning inden fristens udløb, skal plejemyndigheden være berettiget til efter forudgående meddelelse til ejeren at foretage afdrift og/eller at lade træet borttransportere og sælge bedst muligt. Et eventuelt salgsprovenue afregnes til ejeren efter fradrag af plejemyndighedens udgifter efter regning i forbindelse med afdrift, borttransport og salg af træet.

For rydning af de under 1 a), b) og c) nævnte levende hegn gælder tilsvarende bestemmelser.

.....

c. Plejemyndigheden.

Plejemyndigheden tillægges Århus amtskommune, som iværksætter den fornødne pleje efter forudgående meddelelse

til de enkelte ejere om, hvilke foranstaltninger der agtes foretaget.

Amtskommunen overtager herunder pligten til at vedligeholde alléen af stynede popler i hulvejen mellem matr.nr.ene 12 g, 7 a og 6 a Agri by på den ene side og matr. nr. 16 g smsts. på den anden side, herunder fornyelsen af udgåede træer.

Udgifterne i forbindelse med landskabsplejen afholdes af Århus amtskommune, dog med de begrænsninger, der følger af det under pkt. (4)8 anførte.

I det omfang den enkelte lodsejer måtte foretrække dette, skal det dog stå lodsejeren frit uden udgift for det offentlige selv at iværksætte de plejeforanstaltninger, som efter plejemyndighedens skøn indenfor rammerne af det foran anførte findes nødvendige.

Såfremt arealerne måtte blive overtaget af Miljøministeriet, iværksettes plejen ved dette ministeriums foranstaltning og for dettes regning.

Plejeforanstaltningerne indenfor nærværende område omfattes af den for det øvrige område foreskrevne gensidige indberetningspligt mellem Århus amtskommune og statsskovdistriktet.

Fredningsstyrelsen og Skovstyrelsen drager omsorg for, at de modtagne indberetninger udveksles.

Århus amtskommune og Miljøministeriet kan tage initiativ til koordinering af kommende foranstaltninger i henhold til planen.

d. Tvistigheder.

Alle tvistigheder vedrørende landskabsplejen afgøres ligesom tvistigheder i forbindelse med fredningen i øvrigt af

fredningsnævnet.

IV: Erstatningsspørgsmål:

Erstatningsspørgsmålet er udskudt til senere særskilt forhandling.

V: Anke:

Da afgørelsen må betragtes som en del af fredningen af Mols Bjerges nordlige del, skal afgørelsen i medfør af naturfredningslovens § 25 forelægges Overfredningsnævnet, men denne forelæggelse medfører ingen ankebehandling.

Ønsker en lodsejer eller anden ankeberettiget kendelsen indbragt, må dette ske ved anke til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K.

Ankefristen er 4 uger, men ankefristen kan, idet erstatningsspørgsmålet er udskudt til særskilt afgørelse, først regnes fra det tidspunkt, erstatningsafgørelsen er meddelt lods-ejerne.

A. Holck-Christiansen
nævnsformand

Per Blendstrup
amtsrådsvalgt medlem

Fritz Purup Nielsen
kommunevalgt medlem

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Århus amts nordlige fredningskreds,

den 10. februar 1983.

A. Holck-Christiansen
